

Mark- och miljödomstolen

Till Klimat och näringsdepartementet via
Kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
Osman.djubril@regeringskansliet.se

Remissvar på betänkandet Vindkraft i Havet - En
övergång till ett auktionssystem SOU 2024:89 KN
2024/0215

Växjö tingsrätt, mark-och miljödomstolen instämmer i allt väsentligt i
utredningens förslag om auktionssystem och koncession för havs-
baserad vindkraft och anser att utredningen i allt väsentligt har
beskrivit det befintliga systemet på ett korrekt sätt.

Utifrån de aspekter mark- och miljödomstolen har att beakta vill
domstolen föra fram följande.

Förslaget till lag om havsbaserad vindkraft (LoHV)

2 kap Utpekande av områden för havsbaserad vindkraft

I kapitlets 5 § anges vilken rättsverkan som regeringens utpekande får
för den kommande tillståndsprövningen som berör det utpekade
området och att de avvägningar som ska ske enligt 3 och 4 kap
miljöbalken blir slutligt avgjorda genom utpekandet. I paragrafens
andra stycke regleras prövningen av de skydd som områden som utgör
riksintressen enligt 4 kap miljöbalken har. Det anges i författnings-

kommentaren till bestämmelsen att endast de riksintressen som anges i 4 kap 2 och 3 §§ miljöbalken avses men genom att det görs en hänvisning även till bestämmelsen i 4 kap 1 § görs inga undantag med hänvisning till exempel till bestämmelsen i 4 kap 8 § miljöbalken vilket kan tolkas som att även områden som omfattas av Natura 2000-bestämmelserna i 7 kap 28 § miljöbalken omfattas.

Mark- och miljödomstolen anser att lydelsen i bestämmelsens andra stycke är otydlig och att det bör övervägas en liknande formulering som den i 4 kap 2 § minerallagen om vad som ska prövas i en koncession enligt den lagen.

I 2 kap 3 § och i 3 kap 6 § LoHV anges att en strategisk miljöbedömning ska göras både vid Regeringens utpekande av lämpliga områden för vindkraft och vid auktionsmyndighetens beviljande av koncession. Vid den senare tillståndsprövningen enligt miljöbalken ska en specifik miljöbedömning göras. I författningskommentaren anges att vid en sådan prövning ska bara sådant prövas som inte tidigare prövats inom ramen för den strategiska miljöbedömningen. Detta bör framgå av lagtext.

4 kap Tillstånd med anledning av havsbaserad vindkraft

Domstolen anser att det finns vissa otydligheter beträffande vilka författningar som ska tillämpas beroende på om vindkraftsparken ska placeras inom allmänt vatten eller inom den ekonomiska zonen.

I förslaget till 4 kap. 1 § första stycket LoHV uttrycks det närmast som en upplysning att det finns bestämmelser i miljöbalken och i lagen om Sveriges ekonomiska zon. Det bör för tydlighetens skull övervägas att i stället uttrycka detta som att nämnda lagar gäller i fråga om tillstånd till havsbaserad vindkraft. Alternativt bör det uttryckas tydligare att

”anläggningar för havsbaserad vindkraft som omfattas av denna lag får inte komma till stånd utan ett tillstånd enligt miljöbalken eller lagen om Sveriges ekonomiska zon”.

I 4 kap 3 § LoHV anges att mark- och miljödomstolen ska meddela tillstånd enligt 5 § i lagen om Sveriges ekonomiska zon. Det bör övervägas att i 5 § lagen om Sveriges ekonomiska zon och 5 § lagen om kontinentalsockeln föra in hänvisningar eller andra förtydliganden av att det i lagen om havsbaserad vindkraft finns frågor som är undantagna från regeringens prövning.

Om en vindkraftsanläggning ska placeras både inom allmänt vatten och inom Sveriges ekonomiska zon ska prövningen enligt de båda lagarna ske i en rättegång (4 kap 5 § LoHV). I 4 kap 4 § LoHV anges att vid handläggning av en ansökan om tillstånd för en vindkraftsanläggning enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon ska bestämmelserna i 22 och 23 kap miljöbalken tillämpas. Det finns emellertid även andra bestämmelser i miljöbalken som skulle kunna bli relevanta vid en sådan prövning t ex bestämmelsen i 21 kap 7 § miljöbalken. Om en olägenhet av väsentlig betydelse bedöms uppstå till följd av verksamheten bör prövningen vara likartad för hela vindkraftsanläggningen oavsett om anläggningsdelen ligger inom territorialhavet eller inom den ekonomiska zonen.

Enligt 4 kap. 6 § LoHV ska tillstånd återkallas om koncessionen upphör. Enligt 7 § i den föreslagna förordningen om havsbaserad vindkraft ska länsstyrelsen vara tillsynsmyndighet enligt den nya lagen. Utifrån den befintliga regleringen i 24 kap. 11 §§ miljöbalken får det därmed antas vara endast länsstyrelsen som ska väcka talan i mark- och miljödomstol i frågor om återkallelser, dvs. inte auktionsmyndigheten eller Sveriges geologiska undersökning. Frågan om vilken myndighet som ska föra talan om återkallelse kan med fördel

gärna klargöras lite tydligare under den fortsatta beredningen, i en författningskommentar eller vid behov genom författningsreglering. I utredningen anføres att om en koncession upphör att gälla ska detta vara en grund för att återkalla ett tillstånd enligt miljöbalken. Det bör då även övervägas att komplettera bestämmelsen i 24 kap 3 § miljöbalken med en sådan grund för återkallelse.

Anläggningar under pågående prövning

När det gäller anläggningar som är under pågående prövning bör det övervägas om regeringen bör ta till sig tillåtlighetsprövningen enligt miljöbalken av dessa innan mark- och miljödomstolarna gör sin prövning.

Peter Ardö

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Peter Ardö. I ärendet har även rådmännen Annika Wahlfried Wikingsson och Ann Westerdahl och tekniska råden Carl-Philip Jönsson och Viktor Forsell deltagit.